

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Marcely Sedmíkové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce: **R. W., X**, zast. Mgr. Ing. Jiřím Šimečkem, LL.M., advokátem se sídlem Vladislavova 17, Praha 1, proti žalovanému: **Městský úřad v Žacléři**, se sídlem Rýchorské náměstí 181, Žacléř, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, **t a k t o :**

- I. **Postup žalovaného spočívající v nepředání odvolání žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013, č.j. 490/2013/VÚP/KR, Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje jako orgánu odvolacímu, byl nezákonný.**
- II. **Ve zbytku se žaloba z a m í t á .**
- III. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 14.342,- Kč, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupce Mgr. Ing. Jiřího Šimečka, LL.M.**

O d ů v o d n ě n í :

Podstata sporu, obsah žaloby

Žalobou doručenou krajskému soudu dne 16.6.2014 se žalobce nejprve domáhal vydání rozsudku, kterým by nadepsaný soud konstatoval, že postup žalovaného spočívající v nepředání odvolání žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013 č.j. 490/2013/VÚP/KR, odvolacímu orgánu, tedy Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje (dále „odvolacímu orgánu“), se prohlašuje za nezákonný. Požadoval, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v tomto nezákonném zásahu a uložit mu obnovení stavu před nezákonným zásahem. Rovněž se domáhal, aby krajský soud žalovanému uložil, aby tento do 10 dnů od právní moci rozsudku předal odvolání žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013, č.j. 490/2013/VÚP/KR včetně spisového materiálu se svým stanoviskem k rozhodnutí odvolacímu orgánu.

Žalobce zrekapituloval dosavadní průběh řízení před žalovaným. Uvedl, že je účastníkem územního řízení o umístění stavby „Žacléř – Rýchory, odkanalizování území II. a III. etapa“ vedeného žalovaným, a to podle ustanovení § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, neboť je vlastníkem sousedního pozemku. Usnesením ze dne 20. 2. 2013, č.j. 490/2013/VÚP/KR, žalovaný rozhodl, že žalobce nemá nárok na postavení účastníka vedeného územního řízení. S tímto posouzením svého postavení ve správním řízení žalobce nesouhlasil. Proti tomuto usnesení proto podal odvolání, které žalovanému doručil dne 4. 3. 2013.

Z dotazu na podatelnu odvolacího orgánu zjistil, že v rozporu s ust. § 88 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), žalovaný do doby podání žaloby nepředal spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu. Žalobce proto podáním z 27.8.2013 opětovně vyzval žalovaného, aby předal jeho odvolání spolu se spisovým materiálem k rozhodnutí odvolacímu orgánu. Žalobce dále brojil proti tomu, že stav, kdy je mu upíráno postavení účastníka řízení, aniž by se mohl efektivně bránit odvoláním postoupeným nadřízenému orgánu k rozhodnutí, mu znemožňuje uplatnit práva zaručená ust. § 36 odst. 1 a 38 odst. 1 správního řádu. Žalovaný svým přístupem žalobci neoprávněně krátí jeho procesní práva. Na výzvu žalobce žalovaný nijak nereagoval a zůstal v nečinnosti, ačkoli byla překročena zákonná 30 denní lhůta k předání spisu se stanoviskem žalovaného odvolacímu správnímu orgánu podle ust. § 88 odst. 1 správního řádu.

Připomněl, že se proti postupu žalovaného bránil žalobou proti nečinnosti, kterou nadepsaný soud rozsudkem ze dne 25.4.2014, č.j. 30A 82/2013-29, zamítl.

Ze sdělení Krajského úřadu Královéhradeckého kraje č.j. IZ-7/VZ/2014 z 5.3.2014, které bylo žalobci doručeno dne 11.3.2014, vyplývá, že nadřízený odvolací orgán dosud odvolání žalobce neobdržel. Žalobce bezvýsledně vyčerpal všechny prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu (správní řád) stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, když podnět proti nečinnosti z 6.2.2014 žalovaného byl neúspěšný.

Z popsané situace je evidentní, že nezákonný zásah žalovaného, kdy v zákonem předepsaných lhůtách nedošlo k provedení příslušných procesních úkonů – předání odvolání žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013, č.j. 490/2013/VÚP/KR, včetně spisového materiálu se stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu k rozhodnutí nadále, resp. k datu podání žaloby, trvá.

Žalobce proto dle ust. § 82 zákona č. 155/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s.ř.s.“), brojí proti nezákonnému zásahu žalovaného žalobou, přičemž vychází z právního názoru zdejšího soudu vysloveného v rozsudku z 25.4. 2014, č.j. 30A 82/2013-29, kde soud uvedl: *„Lze poznamenat, že při splnění zákonných podmínek by se případně mohlo jednat o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2005, č.j. 6 Ans 1/2004-70, dostupný na www.nssoud.cz).“*

Vyslovil přesvědčení, že v projednávané věci došlo k naplnění pojmových znaků nezákonného zásahu. Svoji aktivní žalobní legitimaci opřel o ust. § 82 s.ř.s. a zdůraznil, že nezákonný zásah žalovaného průběžně trvá, žalovaný odvolání žalobce nepředložil nadřízenému orgánu k vyřízení, nejedná se tedy o zásah jednorázový.

Stanovisko žalovaného ze dne 21.7.2014

Na výzvu krajského soudu v souladu s ust. § 74 odst. 1 s.ř.s. se k žalobě v podání ze dne 21.7.2014 vyjádřil žalovaný. Nejprve zopakoval skutkové okolnosti případu již shora popsané. Připomněl řízení před nadepsaným soudem vedené pod sp. zn. 30A 82/2013, kdy žalobce v jím podané žalobě namítal nečinnost žalovaného. Tu spatřoval právě v nepředání žalobcova odvolání spolu se spisem odvolacímu orgánu. Zdůraznil, že krajský soud rozsudkem ze dne 25.4. 2014, č.j. 30A 82/2013-29, žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť rozhodl, že pro nepostoupení spisu (logicky tedy i samotného odvolání) nelze žalovat prvostupňový správní orgán nečinnostní žalobou ve smyslu ustanovení § 79 s.ř. s.

Připustil, že krajský soud v závěru svého rozhodnutí poznamenal, že při splnění zákonných podmínek by se případně mohlo jednat o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Žalovaný je však právě s přihlédnutím k tomuto rozhodnutí přesvědčen o nedůvodnosti nyní projednávané žaloby, neboť z rozsudku krajského soudu, a následně z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20.5.2015, č.j. 6As 129/2014-35, který kasační stížnost žalobce proti uvedenému rozhodnutí zamítl, vyplývá, že pro nepostoupení spisu, a tedy logicky rovněž odvolání, nelze žalovat prvostupňový správní orgán.

Vyslovil přesvědčení, že neexistují důvody, resp. zákonné podmínky, pro podání žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu, a to s ohledem na znění § 85 s.ř.s. Tvrdil, že žalobce se mohl nápravy domáhat jiným právním prostředkem, a to konkrétně žalobou na ochranu proti nečinnosti odvolacího orgánu. Doplnil, že žalobce tento postup v minulosti zvolil, nicméně nápravy se domáhal vůči žalovanému, a nikoli vůči odvolacímu orgánu. Z důvodů již uvedených byla jeho žaloba před soudy obou stupňů neúspěšná.

Ve vyjádření zdůraznil, že žalobce se ochrany svých práv navíc již domohl, neboť žalovaný postoupil odvolání žalobce spolu se správním spisem odvolacímu

orgánu. V tomto úkonu spatřoval žalovaný uspokojení žalobce ve smyslu ust. § 62 odst. 1 s.ř.s., a proto žalobu považoval dále za nedůvodnou. Navrhl, aby byla dle ust. § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítnuta, event. aby krajský soud s ohledem na uspokojení žalobce řízení s odkazem na ust. § 62 odst. 4 s.ř.s. zastavil.

Replika žalobce

Na stanovisko žalovaného reagoval žalobce replikou ze dne 21.8.2014. Zdůraznil, že žalovaný v zásadě označuje jako jiný právní prostředek ochrany žalobu proti nečinnosti odvolacího správního orgánu. Namítl, že podání žaloby proti nečinnosti odvolacího orgánu, z důvodu, že nerozhodl v zákonné lhůtě podle ust. § 71 správního řádu, by bylo zcela bezpředmětné, neboť žalovaný zásadním způsobem porušil své zákonné povinnosti, když odvolání žalobce proti usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013 vydané podle ust. § 28 odst. 1 správního řádu, postoupil odvolacímu orgánu v rozporu s ust. § 88 odst. 1 správního řádu teprve údajně dne 25.6.2014, s údajným doplněním dne 9.7.2014, jak se podává z tvrzení samotného žalovaného. Žalovaný tedy více než 15 x překročil 30 denní lhůtu stanovenou ust. § 88 odst. 1 správního řádu. Případná žaloba proti nečinnosti odvolacího orgánu by byla proto logicky zcela marná, neboť tento orgán v nečinnosti v důsledku protizákonného postupu žalovaného nebyl, neboť žalobcovo odvolání se spisem mu nebylo v době podání žaloby doručeno.

Opět zdůraznil, že bezvýsledně vyčerpal všechny prostředky, které s odkazem na správní řád mohl uplatnit k ochraně proti nečinnosti i nezákonnému zásahu správního orgánu (žalovaného), přičemž ten si byl svého nezákonného postupu dobře vědom přinejmenším již tím, že mu byla prokazatelně doručena žádost žalobce o předání odvolání odvolacímu orgánu z 27.8.2013, kterou žalobce marně podal více než 6 měsíců po podání odvolání, a na kterou žalovaný nijak nereagoval. Dále pak žalovaný nepostoupil stížnost a žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 2.8.2013, kterou žalobce adresoval prostřednictvím žalovaného odvolacímu orgánu. Neučinil tak ani přes opakovanou žádost o její předání nadřízenému orgánu ze dne 17.10.2013. Z toho je patrné, že se žalobce usilovně domáhal, aby žalovaný jednal podle zákona a podání mu doručená postupoval v souladu se správním řádem nadřízenému orgánu, což učinil až po podání žaloby k soudu. Subsidiární povaha žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je přitom zjevná a nezpochybnitelná. Řízení na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.) totiž směřuje k poskytnutí ochrany v případech, kdy správní orgán zasáhne do práv určité osoby způsobem neumožňujícím jiné prostředky obrany (typicky žalobou proti nezákonnému rozhodnutí). V daném případě došlo k naplnění pojmových znaků nezákonného zásahu dle ust. § 82 s.ř.s.

Souhlasil se žalovaným v tom, že v průběhu soudního řízení byl žalovaným trvajícím nezákonný zásah ukončen. Odkázal na novelu s.ř.s, která od 1.1.2012 výslovně připustila možnost dovolat se ochrany a určení, že konkrétní zásah byl nezákonný, byť tento již pominul. Právě tohoto ustanovení s odkazem na situaci, kdy žalovaný v průběhu soudního řízení předložil odvolání žalobce spolu se správním spisem odvolacímu orgánu, se žalobce dovolává ve změněném petitu. Současně požadoval, aby krajský soud „zakázal žalovanému pokračovat v tomto nezákonném zásahu ve své další přední činnosti a nařídil obnovení stavu před nezákonným zásahem.“

Žalobce se jasně vyslovil k návrhu žalovaného, který ve vyjádření uvedl, že odvolání nadřízenému odvolacímu orgánu již předložil, a proto dovozuje, že byl žalobce ve smyslu § 62 odst. 1 s.ř.s. uspokojen. S tímto postojem žalovaného vyjádřil žalobce zásadní nesouhlas. Zdůraznil, že v důsledku obstrukčního jednání žalovaného došlo ke zmaření účelu řízení o účasti žalobce v územním řízení, kterým byla nepochybně ochrana práv žalobce, především jeho práva vlastnického a práva na účast v předmětném správním řízení. Uvedl, že v důsledku nezákonného zásahu žalovaného dojde k realizaci stavby dříve, než bude o žalobcem podaném odvolání rozhodnuto, a žalobce se tedy ochrany svých práv domůže pouze formálně. Na dokreslení záměrného chování žalovaného uvedl, že se nejedná o jeho ojedinělý exces, ale o systematické upírání přístupu do správního řízení i dalším účastníkům. Stejným způsobem došlo k vyloučení celé řady dalších účastníků řízení, např. občanského sdružení Rýchory, Petra Sobotky, Evy Sobotkové, Ing. Richarda Wisingera st. nebo Blanky Saksové, přičemž ani o jejich odvolání žalovaný nikdy nerozhodl. Tito účastníci řízení se svých práv nedomáhali soudně jen proto, že neměli prostředky na právní zastoupení.

Zdůraznil, že žalovaný své pochybení zcela nepřipustným způsobem zlehčuje, pokud tvrdí, že *„k nepostoupení spisu s odvoláním v zákonné lhůtě došlo administrativním nedopatřením, když žalovaný měl za to, že spis byl již postoupen, a proto se v té době kauze dále nevěnoval“*. Z již popsaného chování žalobce byla zjevně patrna snaha domoci se svého práva, leč žalovaný na jeho legitimní požadavky bezdůvodně nereagoval. Odvolání žalobce záměrně nepředával, porušoval po dlouhou dobu zákonné povinnosti uložené mu ust. § 88 správního řádu. Žádosti žalobce vyhověl teprve po podání žaloby. Na podané žalobě setrval ve znění nově navrženého petitu.

Doplňující stanovisko žalovaného

V doplňujícím vyjádření, které bylo krajskému soudu doručeno dne 8.12.2014, setrval žalovaný na svých předchozích postojích. Odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18.9.2012, čj. 2As 86/2010-76, ve kterém je jednoznačně uvedeno, že zásahová žaloba je až posledním možným způsobem ochrany, tedy že nastupuje tam, kde nelze využít žaloby proti rozhodnutí (§ 65 a násl. s.ř.s.), event. žalobu na ochranu proti nečinnosti (§ 79 a násl. s.ř.s.). Shrnul, že žalobce **mohl a měl k účinné ochraně svých práv uplatnit žalobu na ochranu proti nečinnosti (§ 79 s.ř.s.)** odvolacího (druhostupňové) správního orgánu, neb právě ten je dle zákona povinen o odvolání žalobce rozhodnout, a **má tedy povinnost vydat rozhodnutí**.

Stejně tak zopakoval, že předložením odvolání (dne 25. 6. 2014 s následným doplněním 9. 7. 2014) odvolacímu orgánu naplnil podmínky ust. § 62 s.ř.s., když provedl jiný úkon, jímž žalobce uspokojil. Rozhodnutím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 4.9.2014, č.j. 11058/UP/2014/Jj, bylo usnesení Městského úřadu Žacléř, odboru výstavby, územního plánování a životního prostředí, ze dne 20. 2. 2013, č.j. 490/2013/VÚP/KR, zrušeno a věc vrácena žalovanému k novému projednání. Z toho zjevně vyplývá, že odvolání žalobce bylo žalovaným postoupeno i se spisem

odvolacímu orgánu, který o jeho odvolání rozhodl, a to navíc ve prospěch námitek žalobce.

Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.12.2008, sp. zn. 1As 80/2008, ve kterém je uvedeno: „[p]ro určení lhůty k podání odvolání se na opomenutého účastníka hledí jako na účastníka, kterému nebylo oznámeno správní rozhodnutí.“ Pokud by tedy žalobce snad byl opomenutým účastníkem, muselo by na něj být nahlíženo jako na účastníka, kterému nebylo oznámeno správní rozhodnutí (§ 84 správního řádu), a žalobce by měl poté právo se proti předmětnému územnímu rozhodnutí odvolat. Ostatně i z komentářové literatury vyplývá, že rozhodnutí, jež nebylo oznámeno všem účastníkům, tedy i těm opomenutým, de facto nenabývá právní moci (viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 737). Pro tyto argumenty navrhl žalobu odmítnout, zamítnout, případně řízení zastavit.

Skutková zjištění, právní úprava a stanovisko krajského soudu

Krajský soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu druhého s.ř.s. rozhodl o žalobě bez nařízení jednání a to v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. Z důvodu přehlednosti soud shrne podstatné okolnosti projednávané věci, které jej přivedly k následně přijatému právnímu závěru.

Základní linie podané žaloby se odvíjí od usnesení žalovaného ze dne 20.2.2013, čj. 490/2013/VÚP/KR, kterým žalovaný rozhodl, že žalobce nemá nárok na postavení účastníka vedeného územního řízení. Proti rozhodnutí se žalobce bránil včas podaným odvoláním, které žalovanému doručil dne 4.3.2013. Z informací sdělených oběma stranami sporu je zcela zjevné, že odvolání žalobce spolu se správním spisem žalovaný postoupil odvolacímu orgánu dne 25.6.2014 (s následným doplněním 9.7.2014). Učinil tak až po podání žaloby.

Žalobce se nejprve domáhal toho, jak uváděl v žalobě a následných doplňujících vyjádřeních, aby jeho odvolání bylo předloženo k rozhodnutí, když žalovaný nevydal autoremedurní rozhodnutí. Činil tak cestou žádostí, upozornění, podnětem proti nečinnosti ze dne 6.2.2014, avšak marně. Krajský soud nepovažuje za nezbytné tyto postupy žalobce dále podrobněji rozebírat, neboť žalovaný je spornými nečinil.

Posléze žalobce hájil své právo žalobou proti nečinnosti podanou u nadepsaného soudu, kterou spatřoval v obstrukčním jednání žalovaného. Ani v tomto řízení, včetně řízení o jím podané kasační stížnosti, úspěšný nebyl, když krajský soud dospěl k závěru, že nečinnost spočívající v nepostoupení odvolání a souvisejícího správního spisu, není nečinností ve smyslu ustanovení § 79 s. ř. s., neboť se nejedná o nečinnost ve vztahu k rozhodnutí, nýbrž o nečinnost ve vztahu k určitému faktickému úkonu správního orgánu. Krajský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2005, čj. 6 Ans 1/2004-70, poznamenal, že při splnění zákonných podmínek by se případně mohlo jednat o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.

Podle ust. § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně - splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Pojmové znaky nezákonného zásahu musí být naplněny kumulativně (viz, i přes novelizovanou úpravu řízení dle části třetí hlavy druhé dílu třetího s. ř. s., principiálně stále použitelný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65, publikovaný pod č. 603/2005 Sb. NSS), aby bylo možno hovořit o důvodnosti žaloby. Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.

Krajský soud nejprve s ohledem na ust. § 84 odst. 1 s.ř.s. zkoumal, zda-li byla žaloba podána ve lhůtě. Je třeba se zabývat tím, o jaký typ zásahu se ve věci jedná. Určení povahy zásahu, tj. zda se jedná o zásah jednorázový, opakující se či trvající, má zásadní dopad na stanovení počátku běhu lhůty k podání žaloby. U zásahů trvajících, které spočívají převážně v nezákonné nečinnosti správního orgánu, subjektivní ani objektivní lhůta k podání žaloby nemůže uplynout, dokud namítaný zásah trvá (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, čj. 6 Aps 1/2013 – 51, v němž se uvádí: *„Ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. je třeba vykládat tak, že lhůta pro podání žaloby na ochranu před zásahem správního orgánu, a to ani lhůta subjektivní (dvouměsíční), ani lhůta objektivní (dvouletá), nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá. Jinak řečeno, žaloba proti zásahu, který trvá v okamžiku podání žaloby, z povahy věci nemůže být opožděná.“*

Předně lze konstatovat, že krajskému soudu byla žaloba doručena dne 16.6.2014. K předání odvolání žalobce spolu se správním spisem odvolacímu orgánu došlo 26.6.2014, tedy poté, kdy byla žaloba podána. Podstatou nezákonného zásahu mělo být jednání žalovaného spočívající v nepředložení odvolání žalobce. Z výše uvedených dat, která nebyla mezi účastníky řízení sporována, došlo k předložení odvolání, tedy k ukončení jednání žalovaného, v němž žalobce spatřoval nezákonný zásah, až po podání zásahové žaloby. Ta tedy byla z uvedených důvodů podána včas.

Z ust. § 82 s. ř. s. plyne, že postavení žalobce jako účastníka řízení je dáno jeho tvrzením. V průběhu řízení je tedy nutno zkoumat, zda žalobce tvrzenou věcnou legitimaci k podání žaloby má, což zahrnuje i úvahu, zda se žalovaný tvrzeného zásahu do veřejných subjektivních práv skutečně dopustil. Žalovaný dne 20.2.2013 rozhodl, že žalobce nemá nárok na postavení účastníka vedeného územního řízení. Žalobce poučil o opravném prostředku, za který označil v souladu s § 76 odst. 5 správního řádu odvolání. Proti tomuto usnesení proto žalobce podal odvolání, které

žalovanému doručil dne 4.3.2013. Žalovaný připustil, že odvolání žalobce předložil odvolacímu orgánu teprve poté, kdy byla podána tato zásahová žaloba. Věcná legitimace žalobce je tedy bez pochybností dána.

Za správné nelze přijmout tvrzení žalovaného, že tato forma zásahové žaloby má subsidiární povahu, a proto se žalobce měl domáhat svého práva žalobou na ochranu proti nečinnosti podle ust. § 79 odst. 2 s.ř.s. mířící proti odvolacímu orgánu. Pokud by takovýto způsob obrany přicházel v úvahu, musel by mít odvolací orgán ve své dispozici podklady, na základě kterých by byl schopen o odvolání žalobce rozhodnout. Tak tomu ovšem v projednávané věci nebylo. S ohledem na odkazované ustanovení by se žalobce mohl domáhat toho, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Žalobce logicky nic takového nežádal, neboť bylo jasné, že odvolací orgán z důvodů liknavosti žalovaného, který po dobu jednoho roku a téměř čtyř měsíců nepředložil odvolání podané žalobcem, nemá možnost o důvodnosti odvolání rozhodnout. K výše uvedenému je namístě poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2005, č.j. 6Ans 1/2004-70, v němž je uveden následující právní názor. *„Nečinnost správního orgánu spočívající v nepostoupení spisu odvolacímu orgánu není nečinností ve smyslu ust. § 79 s.ř.s., neboť se nejedná o nečinnost ve vztahu k vydání rozhodnutí (osvědčení) ve věci samé, nýbrž o nečinnost ve vztahu k určitému faktickému úkonu správního orgánu.“*

Stejně tak krajský soud nesdílí stanovisko žalovaného, že předložením spisu (a odvolání žalobce) odvolacímu orgánu došlo k uspokojení žalobce ve smyslu ust. § 62 odst. 1 s.ř.s. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalobce byl posléze se svým odvoláním úspěšný. Ostatně žalobce se chováním žalovaného uspokojen být necítil, jak zcela jednoznačně vyjádřil v replice z 21.8.2014, kde objasnil podstatu svého nesouhlasného postoje. Pouze na okraj krajský soud poznamenává, že s ohledem na jasné negativní stanovisko žalobce neměl důvod postupovat způsobem uvedeným v ust. § 62 odst. 3 s.ř.s., tedy vyzývat žalobce, zda-li je postupem správního orgánu uspokojen.

Pokud by takto vysoce neprofesionální přístup žalovaného mohl být „napraven“ bez ohledu na délku doby, po kterou se žalobce snažil dostupnými zákonnými prostředky domoci svého práva, pouze tím, že chybný správní orgán vykoná požadovaný úkon, pak by ust. § 82 s.ř.s. postrádalo smysl, a to zejména v důsledku novely s.ř.s., která byla s účinností k 1. lednu 2012 provedena zákonem č. 303/2011 Sb.

K této otázce Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 9.6.2014, č.j. 1Afs 60/2014-48 uvedl: *„Žalobce může již v žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 s.ř.s.) navrhnout eventuální petit: primárně se bude domáhat zákazu pokračování v porušování konkrétního žalobcova práva nebo příkazu obnovit stav před zásahem a **eventuálně (pokud zásah v mezidobí skončí) bude požadovat určení, že zásah byl nezákonný.**“*

Žalobce tak postupoval v souladu s rozhodovací činností krajských soudů a Nejvyššího správního soudu, když po zjištění, že byl nezákonný zásah žalovaného ukončen, změnil žalobní petit, kterým se domáhal určení, že postup žalovaného byl nezákonný. V tomto ohledu dal krajský soud žalobci zcela jednoznačně za pravdu,

přičemž sdílí rovněž právní argumentaci, na kterou se žalobce po celou dobu řízení odkazoval.

Krajský soud tak uzavírá, s přihlédnutím k dosud uvedené argumentaci, že postup žalovaného spočívající v nepředložení odvolání žalobce spolu se správním spisem odvolacímu orgánu v době od 5.4.2013, kdy uplynula lhůta 30 dnů ode dne žalobcová podání (s ohledem na ust. § 87 a § 88 odst. 1 s.ř.), do minimálně 26.6.2014, případně až do 9.7.2014, byl nezákonný. Tuto alternativu časového rozpětí krajský soud zvolil proto, že není zcela jisté, zda-li byl spis odvolacímu orgánu předložen dne 26.6.2014 v takové podobě, aby mohlo být o žalobcově odvolání rozhodnuto i bez doplnění provedeného dle informace žalovaného dnem 9.7.2014. Na výsledek sporu nemá tato skutečnost žádný zásadnější vliv, a proto krajský soud nepovažoval za efektivní a nezbytné tyto skutečnosti podrobněji zjišťovat.

Žalobci však krajský soud nemohl vyhovět potud, pokud se ve změněném petitu rovněž domáhal toho, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v nezákonném zásahu v jeho další úřední činnosti a nařídil obnovení stavu před nezákonným zásahem. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.03.2005, čj. 2Aps 1/2005-65, se uvádí: *„Podle § 82 s. ř. s. se poskytuje ochrana před zásahem, který trvá, jehož důsledky trvají nebo u něhož hrozí opakování, nikoli však ochrana před aktuálně neexistujícími zásahy – mj. zásahy, které mohou teprve v budoucnu nastat, **nejde-li o hrozbu opakování již učiněného zásahu.**“*

Obnovit stav před nezákonným zásahem, který ve shodě se žalobcem shledal krajský soud v nekonání žalovaného, je reálně nemožné, neboť není prakticky proveditelné. Stejně tak není namístě uložit žalovanému zákaz pokračovat ve vytýkaném nezákonném zásahu, neboť ten byl ukončen předáním věci odvolacímu orgánu. V tomtéž rozhodnutí Nejvyšší správní soud dále uvedl následující: *„Zákon nepočítá s ochranou před aktuálně neexistujícími zásahy, tj. zejména zásahy, ke kterým došlo v minulosti, ale ani před zásahy, které mohou teprve v budoucnu nastat, nejde-li o hrozbu opakování již učiněného zásahu. Proto také nepočítá s ve své podstatě deklaratorními rozhodnutími (viz k tomu Vopálka/Mikule/Šimůnková/Šolín, Soudní řád správní. Komentář, C. H. Beck, Praha 2004, 1. vyd., komentář k § 85, str. 197, bod 3., Brothánková/Žižková, Soudní řád správní a předpisy související s novou úpravou správního soudnictví, s vysvětlivkami, Linde, Praha 2004, komentář k § 85, str. 194), kterými by byla vyslovována nezákonnost (minulých či budoucích) zásahů ve smyslu § 82 s. ř. s.“*

Krajský soud závěrem shrnuje, že žaloba byla podána důvodně, námitky žalobcem přednesené mají oporu v předloženém správním spise, a proto soud rozhodl v souladu s ust. § 87 odst. 2 s.ř.s. o nezákonnosti žalobcem tvrzeného zásahu. V ostatním, z důvodů výše objasněných, žalobu zamítl.

Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve výsledku věci, tedy co do důvodnosti podané žaloby, byl úspěšný žalobce. Krajský soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného

soudního poplatku spojeného s podáním žaloby ve výši 2.000,- Kč a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem, jehož odměna vychází z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

Ze soudního spisu vyplynulo, že zástupce žalobce provedl ve věci celkem tři úkony právní služby po 3.100,-Kč: 1) příprava a převzetí zastoupení, 2) sepis žaloby a 3) repliku s datem 21.8.2014 [§ 11 odst. 1 písm. a) a písm. d) advokátního tarifu]. K těmto úkonům náleží paušální náhrada hotových výdajů po 300,- Kč, a to ke každému z nich (§ 9 odst. 3 písm. f) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Výše takto stanovené odměny činí 10.200,-Kč. Zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, a proto mu náleželo navýšení odměny o 21% (§ 14 advokátního tarifu). Výše odměny včetně DPH činí 12.342,-Kč. Náhrada nákladů řízení žalobce včetně soudního poplatku tak byla soudem stanovena částkou 14.342,-Kč.

Krajský soud uložil shora vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť se jedná o advokáta (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 26. června 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu